

Alacakların Yeniden Yapılandırılması 7440 Sayılı Kanun Tebliğ No 2

25.03.2023 Tarihli 32143 Sayılı Resmi Gazete - Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair 7440 Sayılı Kanun Genel Tebliğı (Seri No: 2)

TEBLİĞ

Hazine ve Maliye Bakanlığı (Gelir İdaresi Başkanlığı)’ndan:

BAZI ALACAKLARIN YENİDEN YAPILANDIRILMASINA DAİR 7440 SAYILI KANUN GENEL TEBLİĞİ (SERİ NO: 2)

BİRİNCİ BÖLÜM

MADDE 1- (1) Bu Tebliğın amacı; 9/3/2023 tarihli ve 7440 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değışiklik Yapılmasına Dair Kanunun 10 uncu maddesinin yirmi birinci, yirmi ikinci, yirmi beşinci ve yirmi altıncı fıkralarının uygulamasına dair usul ve esasları düzenlemektir.

MADDE 2- (1) Bu Tebliğde geçen;

a) Hazine ve Maliye Bakanlığınca mücbir sebep hali ilan edilen yerler: Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa İlleri ile Sivas İlinin G r n İl esini,

b) Depremden etkilenenler: Kendisi, eşı, çocuğı veya anne ve babasından;

- Yerleşim yeri 6/2/2023 tarihi itibarıyla mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde bulunanları,

- Yerleşim yeri mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde bulunmamakla birlikte geçici olarak herhangi bir sebeple bu yerlerde bulunanları,

- Deprem nedeniyle; hayatını kaybedenler, yaralananlar ve tedavi görenleri,

- Deprem nedeniyle mal varlığı zarar görenleri,

- Deprem nedeniyle mücbir sebep hali ilan edilen yerlerden diğer yerlere taşınanları,

c) Yerleşim yeri: Bir kimsenin sürekli kalma niyetiyle oturduğu, diğer bir ifade ile ikametgah adresinin bulunduğu yeri,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

MADDE 3- (1) 7440 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin yirmi birinci fıkrasında;

“(21) 6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş İlinde meydana gelen depremler nedeniyle Hazine ve Maliye Bakanlığınca 213 sayılı Kanunun 15 inci maddesi kapsamında mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde;

a) Depremden, kendisi, eşi, çocuğu veya anne ve babası etkilenen hizmet erbabına, işverenler tarafından 6/2/2023 ila 31/7/2023 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) mevcut ücret, prim, ikramiye gibi ödemelerine ilave olarak yapılan ayni yardımlar ile toplam tutarı 50.000 Türk lirasını geçmeyen nakdi yardımlar 5510 sayılı Kanuna göre prime esas kazanç dâhil edilmez, bu yardımlar üzerinden 193 sayılı Kanun uyarınca gelir vergisi ve 1/7/1964 tarihli ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu uyarınca damga vergisi alınmaz.

...” hükmü yer almaktadır.

MADDE 4- (1) 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 61 inci maddesinde ücret, işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatler olarak tanımlanmış ve ücretin ödenek, tazminat, kasa tazminatı (mali sorumluluk tazminatı), tahsisat, zam, avans, aidat, huzur hakkı, prim, ikramiye, gider karşılığı veya başka adlar altında ödenmiş olması veya bir ortaklık münasebeti niteliğinde olmamak şartı ile kazancın belli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş bulunmasının onun mahiyetini değiştirmeyeceği belirtilmiştir. Dolayısıyla, hizmet erbabına ödenen aylık ücret, mesai, prim, ikramiye, gider karşılığı ve sair adlarla yapılan tüm ödemeler ve sağlanan menfaatler de ücret kapsamında değerlendirilmektedir.

MADDE 5- (1) 7440 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin yirmi birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca; işverenler tarafından 6/2/2023 ile 31/7/2023 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil), 6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş İlinde meydana gelen depremler nedeniyle Hazine ve Maliye Bakanlığınca 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 15 inci maddesi kapsamında mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde, kendisi, eşi, çocuğu veya anne ve babası etkilenen hizmet erbabına, mevcut ücret, prim, ikramiye gibi ödemelerine ilave olarak yapılan ayni yardımların tamamı ile toplam tutarı 50.000 Türk lirasını geçmeyen nakdi yardımlar gelir vergisi ve damga vergisinden istisna edilmiştir.

(2) İşverenler tarafından hizmet erbabına bu şekilde yapılan ve ücret olarak kabul edilen ayni ve nakdi yardımların istisna kapsamında değerlendirilebilmesi için söz konusu ayni ve nakdi yardımların;

a) 6/2/2023 ile 31/7/2023 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) yapılması,

b) Hizmet erbabının kendisi, eşi, çocuğu veya anne ve babasının depremden etkilenmiş olması,

c) Nakdi yardım tutarının toplamda 50.000 Türk lirasını aşmaması,

ç) Hizmet erbabının mevcut ücret, prim, ikramiye gibi ödemelerine ilave olarak yapılması,

şarttır.

(3) Ayni yardımlarda, ayni yardımın mahiyetine ve tutarına ilişkin bir sınırlama bulunmamaktadır. Nakdi yardımların toplam tutarının 50.000 Türk lirasını aşması durumunda, aşan tutar ücret olarak vergiye tabi tutulacaktır.

(4) Hizmet erbabına yapılacak ayni ve/veya nakdi yardımın istisna kapsamında değerlendirilebilmesi için hizmet erbabının kendisinin, eşinin, çocuğunun, anne veya babasının depremden etkilenmesi yeterli olup deprem bölgesinde yerleşim yerinin bulunması şartı aranmayacaktır.

(5) Hizmet erbabının mevcut ücret, prim, ikramiye gibi ödemelerine ilave olarak yapılan ayni ve nakdi yardımlara ilişkin ödemeler, ücret bordrosunda gösterilecek ancak bu ödemelerin istisna kapsamına giren kısmı vergi matrahına dahil edilmeyecektir.

(6) Hizmet erbabına yapılan aynı ve/veya nakdi yardım ödemelerinin hizmet erbabının; mevcut ücretine ilave olarak yapılması gerekmekte olup mevcut ücretinde bir artış olmaksızın bu istisnadan yararlanılması mümkün bulunmamaktadır.

(7) Hizmet erbabına; kendisi, eşi, çocuğu veya anne ve babası için yapılan yardımlar istisna kapsamında olup bunların dışında depremde etkilenen diğerk gerçek kişilere yapılan aynı ve nakdi yardımların bu istisna kapsamında değerkendirilmesi mümkün değildir.

(8) Depremlerde veya bu depremlerdeki yaralanmalara bağılı olarak daha sonraki bir tarihte vefat eden hizmet erbabının eş, çocuk, anne ve babasına işverenler tarafından yapılan yardımlar, ücret sayılmamakta ve gelir vergisi ile damga vergisinin konusuna girmemektedir.

(9) 6/2/2023 tarihi itibarıyla mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde yerleşim yeri bulunan hizmet erbabının kendisi, eşi, çocuğu veya anne ve babası için yapılan aynı ve nakdi yardımların ücret bordrosunda gösterilmesi yeterli olup ayrıca bir belge aranmayacaktır.

(10) Hizmet erbabının kendisi, eşi, çocuğu veya anne ve babasının yerleşim yerinin mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde olmadığı durumlarda ise bunların depremde etkilendiğinin; geçici olarak herhangi bir sebeple bu yerlerde bulunduğuna ilişkin tespitler, ulaşım kayıtları, hastane kayıtları, hasar tespit raporları ve benzeri belgelerle tevsik edilmesi ve bu belgelerin ücret bordrosunun eki olarak muhafaza edilmesi gerekmektedir.

Örnek 1: Kahramanmaraş'ta faaliyet gösteren işveren (A), bu ildeki kendisine ait işyerinde çalışan depremde etkilenen hizmet erbabının her birine mevcut ücretlerine ilave olarak 20/2/2023 tarihinde 20.000 TL nakdi yardım yapmıştır.

İşveren (A)'nın yanında çalışan hizmet erbabının her birine yapmış olduğı 20.000 TL'lik nakdi yardımın tamamı gelir vergisi ve damga vergisinden istisna edilecektir.

Örnek 2: İstanbul'da faaliyet gösteren işveren (B), mücbir sebep hali ilan edilen yerlerdeki şubelerinde çalışan hizmet erbabının her birine mevcut ücretlerine ilave olarak 10/3/2023 tarihinde 30.000 TL nakdi yardım yapmıştır.

İşveren (B)'nin şubelerinde çalışan hizmet erbabının her birine yapmış olduğı 30.000 TL'lik nakdi yardımın tamamı gelir vergisi ve damga vergisinden istisna edilecektir.

Örnek 3: Hizmet erbabı (C)'nin eşi ve çocuğu Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremde yaralanmıştır. Hizmet erbabı (C)'ye işvereni tarafından 15/2/2023 tarihinde mevcut ücretine ilave olarak 50.000 TL nakdi yardım yapılmıştır.

Hizmet erbabının ücretine ilave olarak yapılan 50.000 TL nakdi yardımın tamamı gelir vergisi ve damga vergisinden istisna edilecektir.

Örnek 4: Adıyaman'da çalışan ve 6/2/2023 tarihinde meydana gelen depremde annesi vefat eden hizmet erbabı (Ç)'ye işvereni tarafından, 15/2/2023 tarihinden itibaren mevcut ücretine ilave olarak 15/7/2023 tarihine kadar her ay 10.000 TL nakdi yardım yapılmaktadır.

İşvereni tarafından hizmet erbabı (Ç)'ye yapılacak toplam 60.000 TL nakdi yardım tutarının 50.000 TL'lik kısmı ilgili olduğu aylar itibarıyla istisna kapsamında değerlendirilecek olup söz konusu nakdi yardımın 15/7/2023 tarihinde yapılan 10.000 TL tutarındaki kısmı ise ücret olarak vergiye tabi tutulacaktır.

Örnek 5: İstanbul'da faaliyet gösteren işveren (D)'nin yanında çalışan hizmet erbabı (E)'nin, Malatya'da ikamet eden anne ve babası depremden etkilenmiştir.

İşveren (D) tarafından, anne ve babası depremden etkilenen hizmet erbabı (E)'ye 45.000 TL nakdi yardımda bulunulmuş, ayrıca hizmet erbabı (E)'nin İstanbul'a taşınan anne ve babası için 100.000 TL değerinde ev eşyası satın alınmış ve kendilerine teslim edilmiştir.

Hizmet erbabının ücretine ilave olarak yapılan 45.000 TL nakdi yardım ile aynı olarak yapılan 100.000 TL'lik yardımın tamamı gelir vergisi ve damga vergisinden istisna edilecektir.

Örnek 6: Ankara'da faaliyet gösteren işveren (F)'nin yanında çalışan hizmet erbabı (G)'nin, Hatay'da ikamet eden eşi ve çocuğu depremden etkilenmiştir.

İşveren (F), hizmet erbabı (G)'nin depremden etkilenen eşi ve çocuğunun Ankara'ya taşınması için 35.000 TL tutarındaki nakliye ücretini karşılamıştır.

İşveren (F) tarafından karşılanan ve 50.000 TL'yi geçmeyen nakliye ücretinin tamamı gelir vergisi ve damga vergisinden istisna edilecektir.

Örnek 7: Konya'da faaliyet gösteren işveren (H)'nin yanında çalışan hizmet erbabı (I)'nin, Osmaniye'de ikamet eden anne ve babasının oturdukları ev depremde kullanılamaz hale

gelmiştir.

İşveren (H), hizmet erbabı (I)'nın depremde etkilenen anne ve babasının ikameti için hizmet erbabı adına Konya İlinde bir ev satın almış ve kendilerine teslim etmiştir.

İşveren (H) tarafından hizmet erbabı (I)'nın depremde etkilenen anne ve babasının kullanımı için satın alınan evin bedelinin tamamı gelir vergisi ve damga vergisinden istisna edilecektir.

Örnek 8: Adana'da faaliyet gösteren işveren (İ), yanında çalışan ve depremde ailesi ile birlikte oturdukları evleri yıkılan hizmet erbabı (J)'nin ailesi ile beraber ikamet etmeleri için kiraladıkları konutun aylık 8.000 TL tutarındaki kirasını ödemektedir.

İşveren (İ) tarafından 31/7/2023 tarihine kadar ödenen kira tutarlarının toplamı 50.000 TL'yi aşmamak kaydıyla gelir vergisi ve damga vergisinden istisna olacaktır. Aşan kısım ile 31/7/2023 tarihinden sonra ödenen kira bedelleri ise ücret olarak vergiye tabi tutulacaktır.

Örnek 9: İşveren (K) tarafından Hatay'da depremde vefat eden hizmet erbabı (L)'nin eşi ve çocuklarına 100.000 TL nakdi yardım yapılmıştır.

İşveren (K) tarafından yapılan yardım, ücret sayılmadığından ve gelir vergisinin konusuna girmediğinden, gelir vergisi ve damga vergisine tabi olmayacaktır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

MADDE 6- (1) 7440 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin yirmi birinci fıkrasında;

“(21) 6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş İlinde meydana gelen depremler nedeniyle Hazine ve Maliye Bakanlığınca 213 sayılı Kanunun 15 inci maddesi kapsamında mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde;

...

b) 6/2/2023 tarihi itibarıyla yerleşim yeri bulunan gerçek kişilerin, ikamet etmeleri amacıyla bedelsiz kullanımına bırakılan konutlara ilişkin olarak 2023 yılı gelirlerine uygulanmak üzere 193 sayılı Kanunun 73 üncü maddesinde belirtilen emsal kira bedeli esası uygulanmaz.

...” hükmü yer almaktadır.

MADDE 7- (1) Kiraya verilen mal ve hakların kira bedellerinin emsal kira bedelinden düşük olamayacağı, bedelsiz olarak başkalarının intifaina bırakılan mal ve hakların emsal kira bedelinin bu mal ve hakların kirası sayılacağı ve emsal kira bedelinin nasıl belirleneceği hususları 193 sayılı Kanunun 73 üncü maddesinde hüküm altına alınmıştır.

(2) Bina ve arazide emsal kira bedeli, yetkili özel mercilerce veya mahkemelerce takdir veya tespit edilmiş kirası, bu suretle takdir veya tespit edilmiş kira mevcut değilse 213 sayılı Kanuna göre belirlenen vergi değerinin % 5'idir.

(3) Boş kalan gayrimenkullerin muhafazaları maksadı ile bedelsiz olarak başkalarının ikametine bırakılması ve binaların mal sahiplerinin usul, fûru veya kardeşlerinin ikametine tahsis edilmesi gibi 193 sayılı Kanunun 73 üncü maddesinde sayılan durumlar dışında, konutların bedelsiz olarak başkasının kullanımına bırakılması halinde emsal kira bedeli esası uygulanmakta ve bu esasa göre hesaplanan tutarın 193 sayılı Kanunun 21 inci maddesinde yer alan istisna tutarını aşması durumunda da yıllık gelir vergisi beyannamesi ile beyan edilmesi gerekmektedir.

MADDE 8- (1) 7440 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin yirmi birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca; Kahramanmaraş İlinde meydana gelen depremler nedeniyle Hazine ve Maliye Bakanlığınca mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde; 6/2/2023 tarihi itibarıyla yerleşim yeri bulunan gerçek kişilerin, ikamet etmeleri amacıyla bedelsiz kullanımına bırakılan konutlara ilişkin olarak 2023 yılı için emsal kira bedeli esası uygulanmayacaktır.

(2) Düzenlemeden yararlanılabilmesi için konutların;

a) Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde 6/2/2023 tarihi itibarıyla yerleşim yeri bulunan gerçek kişilerin ikamet etmeleri amacıyla bedelsiz olarak kullanımına bırakılması,

b) Depremden etkilenen gerçek kişilerin ikametine 6/2/2023 tarihinden itibaren tahsis edilmesi,

gerekmektedir.

(3) Düzenlemeden, Hazine ve Maliye Bakanlığınca mücbir sebep hali ilan edilen yerler ile diğer yerlerde bulunan konutların ikametgah amacıyla bedelsiz olarak depremden etkilenenlerin kullanımına bırakılması durumunda yararlanılabilecektir.

(4) Kahramanmaraş İlinde meydana gelen depremler nedeniyle Devlet tarafından depremden etkilenenlere yönelik sağlanan barınma, kira, taşınma ve benzeri yardımların alınıyor olması, düzenlemeden yararlanmaya engel teşkil etmeyecektir.

(5) Düzenleme, yalnızca 2023 takvim yılında bedelsiz kullanıma bırakılan süre için geçerlidir.

Örnek 1: 6/2/2023 tarihi itibarıyla yerleşim yeri Hatay'da bulunan (A)'nın konutu deprem nedeniyle zarar görmüş olup gerçek kişi (B) Ankara'da bulunan ve yılın başından itibaren boş olan konutunu 1/3/2023 tarihinden itibaren bedelsiz olarak (A)'nın ikametine tahsis etmiştir.

Bu durumda (A)'nın ikametine bedelsiz tahsis edilen konuta ilişkin olarak 2023 yılı için emsal kira bedeli esası uygulanmayacak ve (B) tarafından da bu konut için emsal kira bedeli uygulanmayacağından yıllık gelir vergisi beyannamesi verilmesi söz konusu olmayacaktır.

Örnek 2: 6/2/2023 tarihi itibarıyla yerleşim yeri Adıyaman'da bulunan (C)'nin konutu yaşanan deprem felaketi nedeniyle ağır hasar görmüş olup gayrimenkul sermaye iradı mükellefi olan (D), Elazığ'da bulunan ve yılın başından itibaren boş olan konutunu 15/3/2023 tarihinden itibaren bedelsiz olarak (C)'nin ikametine tahsis etmiştir.

Bu durumda (C)'nin ikametine bedelsiz tahsis edilen konuta ilişkin olarak 2023 yılı için emsal kira bedeli esası uygulanmayacak ve (D) tarafından da bu konut için emsal kira bedeli uygulanmayacağından yıllık gelir vergisi beyannamesi verilmesi söz konusu olmayacaktır.

Örnek 3: Serbest meslek erbabı (E), Elazığ'da bulunan ve yılın başından itibaren boş olan konutunu bedelsiz olarak 6/2/2023 tarihi itibarıyla yerleşim yeri Adıyaman'da bulunan ve depremden etkilenen (F)'nin ikametine 15/4/2023 tarihi itibarıyla tahsis etmiştir.

Bu durumda (F)'nin ikametine bedelsiz tahsis edilen konuta ilişkin olarak 2023 yılı için emsal kira bedeli esası uygulanmayacak ve (E) tarafından sadece serbest meslek kazancı nedeni ile yıllık gelir vergisi beyannamesi verilecektir.

Örnek 4: Gayrimenkul sermaye iradı mükellefi (G), İstanbul’da bulunan ve 2023 yılında aylık 15.000 TL kira elde ettiği konutunu, 1/4/2023 tarihinde bedelsiz olarak 6/2/2023 tarihi itibarıyla yerleşim yeri Adıyaman’da bulunan ve deprem felaketi nedeniyle İstanbul’a taşınmış olan (H)’nin ikametine tahsis etmiştir.

Bu durumda (H)’nin ikametine bedelsiz tahsis edilen konuta ilişkin olarak 1/4/2023 tarihinden itibaren 2023 yılı sonuna kadar bedelsiz olarak kullanıldığı süre için emsal kira bedeli esası uygulanmayacaktır. Ancak, (G) tarafından bu konuta ilişkin Ocak ila Mart 2023 aylarında elde edilen kira geliri için yıllık gelir vergisi beyannamesi verilecektir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Depremde Vefat Edenlerin Mirasçılarına Tüzel Kişiliği Haiz Emekli Sandıkları,

Yardım Sandıkları ile Sigorta ve Emeklilik Şirketleri Tarafından ve Bireysel

Emeklilik Sisteminden Yapılan Ödemeler

MADDE 9- (1) 7440 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin yirmi birinci fıkrasında;

“(21) 6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş İlinde meydana gelen depremler nedeniyle Hazine ve Maliye Bakanlığınca 213 sayılı Kanunun 15 inci maddesi kapsamında mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde;

...

c) Depremlerde veya bu depremlerdeki yaralanmalara bağlı olarak daha sonraki tarihlerde vefat edenlerin mirasçılarına, tüzel kişiliği haiz emekli sandıkları, yardım sandıkları ile sigorta ve emeklilik şirketleri tarafından ve bireysel emeklilik sisteminden, 6/2/2023 tarihinden itibaren yapılan ve 193 sayılı Kanunun 75 inci maddesinin ikinci fıkrasının (15) ve (16) numaralı bentlerinde sayılan menkul sermaye iradı kapsamındaki ödemeler üzerinden gelir vergisi tevkifatı yapılmaz.

...” hükmü yer almaktadır.

MADDE 10- (1) Bireysel emeklilik sisteminden elde edilen gelirler ile benzeri nitelikteki birikimli şahıs sigortaları kapsamında elde edilen gelirler, 193 sayılı Kanunun 75 inci maddesinde menkul sermaye iradı olarak tanımlanmıştır.

(2) 193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesi uyarınca, tüzel kişiliği haiz emekli sandıkları, yardım sandıkları ile sigorta ve emeklilik şirketleri tarafından Kanunun 75 inci maddesinin ikinci fıkrasının (15) numaralı bendinin;

a) (a) alt bendi kapsamında on yıldan az süreyle prim veya aidat ödeyerek ayrılanlara ödenen irat tutarları,

b) (b) alt bendi kapsamında on yıl süreyle prim veya aidat ödeyerek ayrılanlar ile vefat, maluliyet veya tasfiye gibi zorunlu nedenlerle ayrılanlara ödenen irat tutarları,

üzerinden 12/1/2009 tarihli ve 2009/14592 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında belirlenen oranlarda gelir vergisi tevkifatı yapılmaktadır.

(3) 193 sayılı Kanunun 94 üncü maddesi uyarınca bireysel emeklilik sisteminden Kanunun 75 inci maddesinin ikinci fıkrasının (16) numaralı bendinin;

a) (a) alt bendi kapsamında on yıldan az süreyle katkı payı ödeyerek ayrılanlar ile bu süre içinde kısmen ödeme alanlara yapılan ödemelerin içerdiği irat tutarı,

b) (b) alt bendi kapsamında on yıl süreyle katkı payı ödemiş olmakla birlikte emeklilik hakkı kazanmadan ayrılanlar ile bu süre içinde kısmen ödeme alanlara yapılan ödemelerin içerdiği irat tutarı,

c) (c) alt bendi kapsamında da emeklilik hakkı kazananlar ile bu sistemden vefat, maluliyet veya tasfiye gibi zorunlu nedenlerle ayrılanlara yapılan ödemelerin içerdiği irat tutarı,

üzerinden 12/1/2009 tarihli ve 2009/14592 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında belirlenen oranlarda gelir vergisi tevkifatı yapılmaktadır.

(4) Tevkifat, söz konusu menkul sermaye iratları için nihai vergi niteliğinde olup 193 sayılı Kanunun 86 ncı maddesine göre bu gelirler için yıllık beyanname verilmemekte, diğer gelirler için beyanname verilmesi halinde bu gelirler beyannameye dahil edilmemektedir.

MADDE 11- (1) Depremlerde veya bu depremlerdeki yaralanmalara bağlı olarak daha sonraki tarihlerde vefat edenlerin mirasçılarına, tüzel kişiliği haiz emekli sandıkları, yardım sandıkları ile sigorta ve emeklilik şirketleri tarafından ve bireysel emeklilik sisteminden 193 sayılı Kanunun 75 inci maddesinin ikinci fıkrasının (15) numaralı bendinin (b) alt bendi ve (16) numaralı bendinin (c)

alt bendi kapsamında yapılan ödemeler üzerinden Kanunun 94 üncü maddesi kapsamında gelir vergisi tevkifatı yapılmayacaktır.

(2) Söz konusu uygulama 6/2/2023 tarihinden itibaren yapılan ödemeler için geçerli olacaktır.

(3) Tevkifat kapsamı dışında olan bu ödemeler için yıllık beyanname verilmeyecek, diğer gelirler için beyanname verilmesi halinde bu gelirler beyannameye dahil edilmeyecektir.

Örnek 1: Kahramanmaraş ilinde meydana gelen depremler nedeniyle vefat eden (A)'nın 1/10/2016 tarihinde akdetmiş olduğu bireysel emeklilik sözleşmesi bulunmaktadır. (A)'nın depremden dolayı vefat etmesi nedeniyle, mirasçı (B)'ye bireysel emeklilik sisteminden ödenen 50.000 TL irat tutarı üzerinden ilgili şirket tarafından gelir vergisi tevkifatı yapılmayacaktır. Mirasçı (B) tarafından da elde edilen bu gelir için yıllık gelir vergisi beyannamesi verilmeyecektir.

Örnek 2: 1/2/2013 tarihinde akdedilmiş hayat sigortası poliçesi bulunan (C) deprem nedeniyle yaralanmış ve hastanede vefat etmiştir. Vefat sonrası (C)'nin mirasçılarına ödenen 80.000 TL irat tutarı üzerinden gelir vergisi tevkifatı yapılmayacaktır. Mirasçılar tarafından da bu gelirler için yıllık gelir vergisi beyannamesi verilmeyecektir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Veraset ve İntikal Vergisi İstisnası

MADDE 12- (1) 7440 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin yirmi birinci fıkrasında;

“(21) 6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş ilinde meydana gelen depremler nedeniyle Hazine ve Maliye Bakanlığınca 213 sayılı Kanunun 15 inci maddesi kapsamında mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde;

...

ç) Depremlerde veya bu depremlerdeki yaralanmalara bağlı olarak daha sonraki tarihlerde vefat edenlerin mirasçılarına veraset yoluyla intikal eden mallar ile vefat eden hizmet erbabının eş, çocuk, anne ve babasına işverenler tarafından 6/2/2023 ila 31/7/2023 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) yapılan yardımlar veraset ve intikal vergisinden müstesnadır. Bu intikaller nedeniyle veraset ve intikal vergisi beyannamesi verilmez, ilişik kesme belgesi aranmaz.

...” hükmü yer almaktadır.

MADDE 13- (1) 7440 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin yirmi birinci fıkrasının (ç) bendi ile 6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş İlinde meydana gelen depremler nedeniyle mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde, depremler nedeniyle veya bu depremlerdeki yaralanmalara bağlı olarak sonradan vefat edenlerden veraset yolu ile intikal eden mallar ile bu şekilde vefat eden hizmet erbabının eş, çocuk, anne ve babasına işverenleri tarafından 6/2/2023 ila 31/7/2023 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) yapılan yardımlar veraset ve intikal vergisinden istisna edilmiştir.

(2) 7338 sayılı Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun 2 nci maddesine göre mal tabiri, mülkiyete mevzu olabilen menkul ve gayrimenkul şeylerle mameleke girebilen sair bütün hak ve alacakları ifade etmektedir.

(3) Buna göre, söz konusu depremlerde veya bu depremlerdeki yaralanmalara bağlı olarak sonradan,

- Vefat edenlerin mirasçılarına veraset yoluyla intikal eden mallar,

- Vefat eden hizmet erbabının eş, çocuk, anne ve babasına, hizmet erbabının işvereni tarafından 6/2/2023 ila 31/7/2023 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) yapılan yardımlar

dolayısıyla veraset ve intikal vergisi aranılmayacaktır. Ayrıca bu intikallere ilişkin olarak veraset ve intikal vergisi beyannamesi verilmeyecek ve yapılacak işlemlerde ilgili kurumlar tarafından ilişik kesme belgesi aranılmayacaktır.

(4) İstisnanın uygulanabilmesi açısından murisin, mirasçıların, hizmet erbabı ile hizmet erbabının eş, çocuk, anne ve babasının deprem bölgesinde ikamet etme şartı bulunmamakta olup, ikametgahları nerede olursa olsun ölümün depremlerde veya depremlerdeki yaralanmalara bağlı olarak sonradan meydana gelmesi istisna uygulaması için yeterli olacaktır.

(5) Mükelleflerin, ölümün depremde kaynaklanan nedenlere bağlı olduğuna dair ilgili kurumlardan alacakları rapor veya tevsik edici bir belge ile birlikte intikal eden malların kendilerine verilmesi/adlarına tescil edilmesi ya da devir ve ferağı talebiyle ilgili kurumlara başvurmaları durumunda veraset ve intikal vergisi ilişik kesme belgesi aranılmayacaktır. Kanunun yayımı tarihinden önce bu depremler nedeniyle meydana gelen ölümler için, tutulan resmî kayıtlar esas alınacaktır.

(6) Diğer taraftan, belirtilen tarihte meydana gelen depremler nedeniyle veya depreme bağılı olarak sonradan vefat edenlerden veraset yoluyla intikal eden mallar ya da bu şekilde vefat eden hizmet erbabının eş, çocuk, anne ve babasına yapılan yardımlarla ilgili olarak bu Kanunun yayımı tarihinden önce beyanname vermek suretiyle adlarına veraset ve intikal vergisi tahakkuk ettirilenlerin talep etmeleri halinde, tahakkuk eden vergiler tahakkuktan terkin edilecek, ödenmiş olan vergiler ise iade edilecektir. Ayrıca, mükelleflerce beyanname verilmemiş olması nedeniyle 7338 sayılı Kanunun 17 nci maddesi gereğince ilgili kurumlarca kesilerek vergi dairesine yatırılan tutarlar da mükelleflerin talebine istinaden iade edilecektir.

Örnek 1: Hatay'da ikamet eden (A), 6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler nedeniyle hayatını kaybetmiştir. (A)'nın sahibi olduğu 2 adet daire, 1 adet arsa, 1 adet otomobil ile bankadaki paranın mirasçılarına intikali veraset ve intikal vergisinden istisna tutulacaktır.

Mirasçılar, (A)'dan intikal eden mallar nedeniyle veraset ve intikal vergisi beyannamesi vermeyecek olup, (A)'nın ölümünün 6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremlerden kaynaklandığını gösteren ilgili kurumlardan alacakları rapor veya tevsik edici bir belge ile birlikte para için bankaya, otomobil ve taşınmaz mallar için ilgili tescil kuruluşuna başvurmaları halinde, paranın kendilerine ödenmesi, otomobil ve taşınmazların kendi adlarına tescili veya üçüncü kişilere devri işlemlerinde veraset ve intikal vergisi ilişik kesme belgesi aranılmayacaktır.

Örnek 2: Ankara'da ikamet eden hizmet erbabı (B), işvereni tarafından geçici görevli olarak gönderildiği Adıyaman'da bulunmakta iken 6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler nedeniyle hayatını kaybetmiştir. (B)'nin işvereni, vefat eden çalışanın eş ve çocuğunun her birine ayrı ayrı 15/2/2023 tarihinden başlayarak her ayın 15'inde ödenmek üzere 12 ay boyunca 30.000 TL yardım yapacaktır.

Muris (B)'nin işvereni tarafından eş ve çocuğuna 6/2/2023 ila 31/7/2023 tarihleri arasında yapılacak yardımlar veraset ve intikal vergisinden istisna olacağı için bu yardımlar nedeniyle beyanname verilmeyecek ve ilişik kesme belgesi aranılmayacaktır. 31/7/2023 tarihinden sonra yapılan yardımlar ise 7440 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin yirmi birinci fıkrasının (ç) bendi kapsamındaki söz konusu istisnadan yararlanamayacak ve genel hükümler kapsamında beyana konu edilecektir. Bununla birlikte, nakdi yardım kapsamında eş ve çocuğa 31/7/2023 tarihinden

sonra yapılan her bir ödeme için, 7338 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamındaki istisnadan (2023 yılı için 23.387-TL) eş ve çocuğu ayrı ayrı yararlanabilecek olup, söz konusu istisna tutarını aşan kısım için ise veraset ve intikal vergisi aranılacaktır.

Örnek 3: 6/2/2023 tarihinde meydana gelen depremlerde hayatını kaybeden (C)'nin bankada bulunan parası mirasçıları (D) ve (E)'ye intikal etmiş, 7440 sayılı Kanunun yayımı tarihinden önce (D), kendi payına düşen tutarı veraset ve intikal vergisi beyannamesi ile beyan ederek tahakkuk eden vergiyi ödemiş ve ilişik kesme belgesini alarak bankadaki paranın kendi miras payına isabet eden kısmını bankadan çekmiştir. (E) ise veraset ve intikal vergisi beyannamesi vermeksizin kendi miras payını almak istemiş, bunun üzerine banka tarafından Kanunun yayımı tarihinden önce 7338 sayılı Kanunun 17 nci maddesine göre %5 tevkifat yapıldıktan sonra kalan kısmı kendisine verilmiş, kesilen tutar ilgili vergi dairesine yatırılmıştır.

Depremde hayatını kaybeden (C)'den intikal eden para 7440 sayılı Kanun gereğince veraset ve intikal vergisinden istisna bulunmakla birlikte, mirasçılarca söz konusu Kanunun yayımı tarihinden önce verilen beyannameye istinaden ödenen vergi ile beyanname verilmemiş ve dolayısıyla ilişik kesme belgesi alınmamış olması nedeniyle ilgili banka tarafından kesilerek vergi dairesine yatırılan vergi, mükelleflerce ölümün depremden kaynaklanan nedenlere bağlı olduğuna dair ilgili kurumlardan alacakları rapor veya tevsik edici bir belge ile birlikte ödemenin yapıldığı vergi dairesine başvurulması durumunda iade edilecektir.

ALTINCI BÖLÜM

MADDE 14- (1) 7440 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin yirmi ikinci fıkrasında aşağıdaki düzenleme yapılmıştır.

“(22) 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa ve 213 sayılı Kanuna göre tutulması ve tasdiki zorunlu defterleri ile kullanmak mecburiyetinde bulunduğu belgeleri 6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş İlinde meydana gelen depremler nedeniyle zayi olan mükellefler, durumu öğrendiği tarihten itibaren 31/7/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) yetkili mahkemeden kendisine bir belge verilmesini isteyebilir. Mahkeme bu talebi ivedilikle görüşür ve gerekli gördüğü delillerin toplanmasını da emredebilir. Ancak bu yerlerde bulunan mükellefin il veya ilçe idare kurullarından defter ve belgelerinin zayi olduğuna ilişkin olarak alacağı belge de yetkili mahkemeden alınmış belge hükmündedir. Böyle bir belge almamış olan mükellef, defterlerini ve

belgelerini ibrazdan kaçınmış sayılır. Defter veya belgelerinin iş yerinde veya 3568 sayılı Kanun uyarınca yetkili meslek mensubunun faaliyetlerini yürüttüğü yerde zayi olduğunu beyan eden mükellef, ilgili mahkemeye veya il/ilçe idare kuruluna başvurduğunu gösteren belge ile yeni defterlerin açılış onayını notere yaptırabilir. Şu kadar ki ilgili mahkeme veya kurullarca defter ve belgelerin zayi olmadığına karar verilmesi halinde mükellef, defter ve belgelerini ibrazdan kaçınmış sayılır. Bu fıkra kapsamında yapılan yeni defterlerin tasdiki işleminden 492 sayılı Kanun hükümlerine göre noter harcı, 18/1/1972 tarihli ve 1512 sayılı Noterlik Kanununa göre her ne adla olursa olsun noterlik ücreti alınmaz. 6102 sayılı Kanun ve 213 sayılı Kanun kapsamında tutulması ve tasdiki zorunlu olup elektronik ortamda tutulan defterlerden, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından muhafaza edilen ya da muhafaza edilmek üzere anılan Bakanlığa elektronik ortamda iletilen defterler bakımından bu madde hükümleri uygulanmaz. Mükelleflerin talebine istinaden bu defterlerin teslimine ilişkin usul ve esaslar, Ticaret Bakanlığının görüşü alınarak Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenir.”

MADDE 15- (1) Yangın, su baskını veya yer sarsıntısı gibi tabii afet nedeniyle defter ve belgeleri zayi olan mükelleflerin, durumu 6102 sayılı Kanunun 82 nci maddesinin yedinci fıkrası uyarınca yetkili mahkeme kararı ile belgelemeleri gerekmektedir. Ancak bu hükmün uygulanmasıyla ilgili olarak 7440 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin yirmi ikinci fıkrası uyarınca 6/2/2023 tarihinde vuku bulan depremlerde;

a) 6102 sayılı Kanuna ve 213 sayılı Kanuna göre tutulması ve tasdiki zorunlu defterleri ile kullanmak mecburiyetinde bulunduğu belgelerini kaybeden mükellefler, durumu öğrendikleri tarihten itibaren 31/7/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) yetkili mahkemeden kendilerine bu durumu tespit eden bir belge verilmesini isteyebileceklerdir. Böyle bir belge almamış olan mükellef, defterlerini ve belgelerini ibrazdan kaçınmış sayılacaktır.

b) Tabii afete uğrayan yerlerde bulunan mükellefler, defter ve belgelerinin zayi olduğuna ilişkin belgeyi dilerlerse il veya ilçe idare kurullarından da alabileceklerdir. Bu şekilde alınan belgeler de yetkili mahkemeden alınmış belge sayılacaktır.

(2) Defterlerinin işyerinde veya 1/6/1989 tarihli ve 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu uyarınca yetkili meslek mensubunun faaliyetlerini yürüttüğü yerde zayi olduğunu beyan eden mükellef, ilgili mahkemeye veya il/ilçe idare kuruluna başvurduğunu gösteren belge ile yeni defterlerin açılış onayını/tasdikini notere yaptırabilecektir.

(3) Deprem nedeniyle defterleri zayi olan mükellefler, söz konusu defterlerini kullanmaya başlamadan önce ve her halükarda mücbir sebebin sona erdiği tarihten itibaren en geç 15 gün içinde yeni defter tasdik ettirerek bu defterleri tutacaklardır.

(4) Bu kapsamda yapılan yeni defterlerin tasdiki işleminden, 492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı (2) sayılı tarife hükümlerine göre noter harcı, 18/1/1972 tarihli ve 1512 sayılı Noterlik Kanununa göre her ne adla olursa olsun noterlik ücreti alınmayacaktır.

MADDE 16- (1) 213 sayılı Kanun ile 6102 sayılı Kanun kapsamında tutulması ve tasdiki zorunlu olup elektronik ortamda tutulan defterlerden, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından muhafaza edilen ya da muhafaza edilmek üzere anılan Bakanlığa elektronik ortamda iletilen defterler bakımından 7440 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin yirmi ikinci fıkrası ve bu Tebliğin 15 inci maddesi hükümleri uygulanmayacak, söz konusu defterler için bu maddede yer alan açıklamalar uyarınca işlem yapılacaktır.

(2) 17/12/2017 tarihli ve 30273 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No:486)’nde uygulama usul ve esasları belirlenen ve kayıtların elektronik ortamda tutulmasına, defterlerin bu kayıtlardan hareketle elektronik ortamda oluşturulması ve saklanmasına imkân veren Defter-Beyan Sistemini (Sistem) serbest meslek erbapları (serbest meslek kazanç defteri yanında işletme hesabı esasına göre defter tutanlar dâhil) 1/1/2018, işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler ile noterler ve noterlik görevini ifa ile mükellef olanlar 1/1/2019 tarihinden itibaren kullanmaktadır.

Mezkûr Genel Tebliğin 9 uncu maddesi kapsamında, işletme defteri, çiftçi işletme defteri, serbest meslek kazanç defteri, amortisman defteri ile damga vergisi defteri Sistem bünyesinde elektronik ortamda tutulmakta olup, söz konusu Genel Tebliğin 10 uncu maddesi uyarınca Sistem üzerinden tutulan defter ve kayıtların muhafaza yükümlülüğü 213 sayılı Kanunda belirtilen muhafaza süresi boyunca Gelir İdaresi Başkanlığına, yetkili makamlara ibraz yükümlülüğü ise

mükellefe aittir.

Serbest meslek erbaplarının (serbest meslek kazanç defteri yanında işletme hesabı esasına göre defter tutanlar dâhil) 2018 ve sonraki yıllara, işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler ile noterler ve noterlik görevini ifa ile mükellef olanların ise 2019 ve sonraki yıllara ait olup Sisteme kaydedilen kayıt ve defterleri Gelir İdaresi Başkanlığı sistemlerinde yer almakta olup, bu mükelleflerden depremden etkilenenlere ilişkin olarak Sistemde elektronik ortamda tutulan kayıtlar ile defterlere bahse konu Genel Tebliğin 13 üncü maddesinde yer alan açıklamalar çerçevesinde ulaşılabilecektir.

Mezkûr Genel Tebliğin 10 uncu maddesi uyarınca, söz konusu mükelleflerin bağlı oldukları vergi dairesinden onaylı olarak alınmayan defter ve kayıtların hukuki geçerliği bulunmadığından, bu mükellefler, yetkili makamlara ibraz edilmek üzere Sistemi kullanmaya başladıkları yıl ve sonrasına ait Sistemde elektronik ortamda tutulan kayıtlar ile defterlerin onaylı kâğıt ortamındaki hallerini bağlı oldukları vergi dairesinden talep ederek temin edebileceklerdir.

(3) 213 sayılı Kanun ile 6102 sayılı Kanuna göre tutulması zorunlu olan defterlerin elektronik ortamda oluşturulması, kaydedilmesi, muhafazası ve ibrazına ilişkin usul ve esaslar 13/12/2011 tarihli ve 28141 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Elektronik Defter Genel Tebliği (Sıra No:1) ile belirlenmiş olup, yevmiye defteri ile defteri kebir söz konusu usul ve esaslar çerçevesinde elektronik ortamda oluşturulmakta, kaydedilmekte ve muhafaza edilmektedir.

Mezkûr Genel Tebliğin;

- "4.3.3." numaralı kısmında, "e-Defter tutma sürecinde hesap döneminin ilk ayına ait beratın alınması açılış onayı, son ayına ait beratın alınması kapanış onayı, diğer aylara ait beratların alınması ise ilgili aylara ait defterlerin noter onayı yerine geçer.",

- "4.4.1." numaralı kısmının (e) bendinde, "e-Defter dosyaları ile bunlara ilişkin berat dosyalarının ikincil kopyalarının, gizliliği ve güvenliği sağlanacak şekilde e-Defter saklama hizmeti yönünden teknik yeterliliğe sahip ve Başkanlıktan bu hususta izin alan özel entegratörlerin bilgi işlem sistemlerinde ya da Başkanlığın bilgi işlem sistemlerinde 1/1/2020 tarihinden itibaren asgari 10 yıl süre ile muhafaza edilmesi zorunludur.",

- “7.1.” numaralı kısmında, “e-Defter tutanlar, Vergi Usul Kanununda belirtilen “Mücbir Sebep” halleri nedeniyle e-Defter veya beratlarına ait kayıtlarının bozulması, silinmesi, zarar görmesi veya işlem görememesi ve e-Defter ve berat dosyalarının muhafaza edildiği e-Defter saklama hizmeti veren özel entegratör kuruluşlardan veya Başkanlıktan ikincil örneklerinin temin edilemediği hallerde, söz konusu durumların öğrenilmesinden itibaren tevsik edici bilgi ve belgeleri ile birlikte 15 gün içinde ticari işletmesinin bulunduğu yetkili mahkemesine başvurarak kendisine bir zayi belgesi verilmesini istemelidir. Mahkemeden zayi belgesinin temin edilmesini müteakip, zayi belgesi ile birlikte durumun Başkanlığa yazılı olarak bildirilmesi ve Başkanlık tarafından istenilen bilgi ve belgelerin (talep edilecek bilgi ve belgeler e-Defter Uygulama Kılavuzunda açıklanır) ibraz edilmesi halinde, mükelleflerin zayi olan e-Defter kayıtlarının yeniden oluşturulması ve bunlara ait yeni oluşturulan e-Defter ve berat dosyalarının e-Defter uygulaması aracılığı ile Başkanlık sistemine yeniden yüklenmesi için Başkanlık tarafından yazılı izin verilir.” ifadelerine yer verilmiştir.

e-Defter uygulamasına dahil olup 7440 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin yirmi ikinci fıkrası uyarınca 6/2/2023 tarihinde vuku bulan depremlerde e-Defter (yevmiye defteri ve defteri kebir) dosyaları zayi olan mükelleflerden 2020/Ocak ila 2023/Ocak aylarına (bu aylar dâhil) ilişkin e-Defter dosyaları ile bunlara ilişkin berat dosyalarının ikincil kopyalarını muhafaza edilmek üzere Gelir İdaresi Başkanlığı bilgi işlem sistemlerine iletenler, söz konusu e-Defter dosyaları ile bunlara ilişkin berat dosyalarını, zayi belgesi aranmaksızın, www.edefter.gov.tr adresinde yayımlanan e-Defter Uygulama Kılavuzunda açıklanan usullere uygun olarak e-Defter uygulaması üzerinden 31/7/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) indirebileceklerdir.

e-Defter uygulamasına dahil olup 7440 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin yirmi ikinci fıkrası uyarınca 6/2/2023 tarihinde vuku bulan depremlerde e-Defter (yevmiye defteri ve defteri kebir) dosyaları zayi olan mükellefler, e-Defter uygulamasına dahil oldukları hesap döneminin ilk ayı ile 2019/Aralık ayına (bu aylar dâhil) ve 2020/Ocak ila 2023/Ocak aylarına (bu aylar dâhil) ait olan ancak mezkur Genel Tebliğin “4.4.1.” numaralı kısmının (e) bendi kapsamında muhafaza edilmek üzere Gelir İdaresi Başkanlığı bilgi işlem sistemlerine ileilmeyen aylara ait e-Defter dosyalarına ilişkin olarak, durumu öğrendikleri tarihten itibaren 31/7/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) yetkili mahkemeden kendilerine bu durumu tespit eden bir belge verilmesini isteyebileceklerdir. Böyle bir belge almamış olan mükellef, defterlerini ibrazdan kaçınmış sayılacaktır. Söz konusu

mükellefler, bahse konu e-Defter dosyalarının zayi olduğuna ilişkin belgeyi dilerlerse il veya ilçe idare kurullarından da alabileceklerdir. Bu şekilde alınan belgeler de yetkili mahkemeden alınmış belge sayılacaktır.

Zayi belgesinin temin edilmesini müteakip, zayi belgesi ile birlikte durumun Başkanlığa yazılı olarak bildirilmesi ve Başkanlık tarafından istenilen bilgi ve belgelerin (talep edilecek bilgi ve belgeler e-Defter Uygulama Kılavuzunda açıklanır) ibraz edilmesi halinde, mükelleflerin zayi olan e-Defter kayıtlarının yeniden oluşturulması ve bunlara ait yeni oluşturulan e-Defter ve berat dosyalarının e-Defter uygulaması aracılığıyla Gelir İdaresi Başkanlığı sistemine yeniden yüklenmesi için Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından yazılı izin verilir.

(4) Bu madde kapsamında olan mükelleflerden 6/2/2023 tarihinde vuku bulan depremler nedeniyle kullanmak mecburiyetinde bulunduğu belgeleri zayi olanlar, bu belgelere ilişkin zayi belgesi konusunda bu Tebliğin 15 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan düzenlemeler çerçevesinde işlem tesis edebileceklerdir.

YEDİNCİ BÖLÜM

MADDE 17- (1) 7440 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin yirmi beşinci fıkrasında aşağıdaki düzenleme yapılmıştır.

“(25) 6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş İlinde meydana gelen depremler nedeniyle Hazine ve Maliye Bakanlığınca mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde; gelir ve kurumlar vergisi yönünden mükellefiyet kaydı bulunan kişilerden veya gelir vergisi mükellefiyeti bulunmayan ancak yerleşim yeri bu yerlerde olan gerçek kişilerden ya da kuruluş ve faaliyet yeri bu yerlerde bulunan kurumlar vergisi mükellefiyeti olmayan teşekküllerden alacağı bulunan mükellefler, açılan tespit davası üzerine mahkeme tarafından borçlunun mal varlığının en az üçte birini kaybettiğine yönelik verilmiş bir karar bulunması şartıyla, deprem tarihinden önce doğmuş olan ve varlığı 213 sayılı Kanunda sayılan belgeler ile tevsik edilen alacaklarını aynı Kanunun 323 üncü maddesinde yer alan hükümlere göre dava veya icra safhasında bulunan alacak kabul ederek, bu alacakları için pasifte karşılık ayırabilir. İşletme hesabı esasında defter tutan mükellefler, bu fıkra kapsamında tespit edilen şüpheli alacaklarını defterlerinin gider kısmına kaydederler. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenir.”

MADDE 18- (1) 213 sayılı Kanunun 323 üncü maddesine göre, ticari ve zirai kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi ile ilgili olmak şartıyla; dava veya icra safhasında bulunan alacaklar ile yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla istenilmesine rağmen borçlu tarafından ödenmemiş bulunan ve 3.000 [VUK Genel Tebliği (Sıra No:544) ile 1/1/2023'den itibaren 8.900] Türk lirasını aşmayan alacaklar şüpheli alacak sayılmakta olup, söz konusu şüpheli alacaklar için değerlendirme gününün tasarruf değerine göre pasifte karşılık ayrılabilir.

Bu karşılığın hangi alacaklara ait olduğu karşılık hesabında gösterilir. Teminatlı alacaklarda bu karşılık teminattan geri kalan miktara inhisar etmektedir.

Şüpheli alacakların sonradan tahsil edilen miktarları tahsil edildikleri dönemde kar-zarar hesabına intikal ettirilmektedir.

İşletme hesabı esasında defter tutan mükellefler, yukarıdaki açıklamalar kapsamında tespit edilen şüpheli alacaklarını defterlerinin gider kısmına ve bunlardan sonradan tahsil edilen miktarları ise tahsil edildikleri dönemde defterlerinin gelir kısmına, hangi alacaklara ait olduğunu gösterecek şekilde kaydederler.

(2) 7440 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin yirmi beşinci fıkrası ile 6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş İlinde meydana gelen depremler nedeniyle Hazine ve Maliye Bakanlığınca mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde;

- Gelir ve kurumlar vergisi yönünden mükellefiyet kaydı bulunan kişilerle,
 - Gelir vergisi mükellefiyeti bulunmayan ancak yerleşim yeri bu yerlerde olan gerçek kişilerle,
 - Kuruluş ve faaliyet yeri bu illerde bulunan kurumlar vergisi mükellefiyeti olmayan teşekküllerle
- iktisadi ve ticari ilişkide bulunan mükelleflerin, bu kişilerden alacaklarının tahsilinde ortaya çıkan zorlukların tevsikiyle ilgili olarak 213 sayılı Kanunun 323 üncü maddesinde belirtilen şartlar bu olaya münhasır olmak üzere hafifletilmiş olup, bu kapsamda bu maddede belirtilen şartların gerçekleşmesi halinde alacağın tahsili amacıyla borçlunun dava edilmesine veya icra yolu ile takibine gerek bulunmamaktadır.

(3) 7440 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin yirmi beşinci fıkrasına istinaden şüpheli alacak karşılığı ayrılabilmesi için;

- a) Borçlunun, 6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş ilinde meydana gelen depremler nedeniyle Hazine ve Maliye Bakanlığınca mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde; gelir ve kurumlar vergisi yönünden mükellefiyet kaydının bulunması veya gelir vergisi mükellefiyeti bulunmayan ancak yerleşim yeri bu yerlerde olan gerçek kişi ya da kuruluş ve faaliyet yeri bu illerde bulunan kurumlar vergisi mükellefiyeti olmayan teşekkül olması,
- b) Alacağın ticari veya zirai kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesiyle ilgili olması ve borçlunun faaliyette bulunduğu yerde meydana gelen deprem tarihinden önce doğmuş bulunması,
- c) Alacağın varlığının 213 sayılı Kanunda sayılan (fatura, sözleşme, müstahsil makbuzu, gider pusulası gibi) belgeler ile tevsiki ve bulunması halinde sipariş mektubu, irsaliye, alacak senedi, çek gibi belgelerle teyidi,
- ç) Alacağın ilgili hesap dönemi kayıtlarına bir gelir unsuru olarak girmiş, bir başka ifade ile hasılat kaydedilmiş ve katma değer vergisi beyannamesinde beyan edilmiş olması, (ileride yapılacak mal veya hizmet alımları için sipariş avansı niteliğinde yapılan ödemelerden, diğer bir ifade ile ticareti yapılan mal veya hizmetin maliyetiyle ilgili olan verilen sipariş avanslarından kaynaklı alacaklar, söz konusu şartlar aranmaksızın bu bent kapsamında değerlendirilecektir.)
- d) Açılan tespit davası üzerine mahkeme tarafından borçlunun mal varlığının en az üçte birini kaybettiğine yönelik verilmiş bir karar bulunması,
- gerekmektedir.

(4) Borçlunun malvarlığında meydana gelen zarar derecesinin tespiti sırasında sigortadan alınan tazminat, zararı azaltan bir unsur olarak dikkate alınacaktır.

(5) Tebliğin bu maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen şartları haiz alacaklar için bilanço esasına göre defter tutanlarca karşılık ayrılması, işletme hesabı esasına göre defter tutanlarca söz konusu alacağın deftere gider yazılması mümkün bulunmaktadır.

Bu kapsamda, söz konusu alacaklar için karşılık ayrılabilmesi borçlunun deprem nedeniyle malvarlığının en az üçte birini kaybettiğine ilişkin olarak açılacak tespit davası sonucunda verilecek karara bağlanmıştır. Dolayısıyla, 7440 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin yirmi beşinci fıkrası 12/3/2023 tarihinde yürürlüğe girdiğinden, yetkili mahkemelerce verilen tespit kararına

istinaden şüpheli alacak için bilanço esasına göre defter tutanlar tarafından 2023 takvim yılı (özel hesap dönemi tayin edilenlerde, içinde bulunulan hesap dönemi) bilançosunun pasifinde karşılık ayrılabilir, işletme hesabı esasına göre defter tutanlar tarafından ise söz konusu alacak yine aynı dönemde defterin gider kısmında gösterilebilir.

(6) Yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla istenilmesine rağmen borçlu tarafından ödenmemiş bulunan 3.000 (2023 yılı için 8.900) Türk lirasını aşmayan alacaklar için depremde zarar gören borçluya yazılan taahhütlü mektubun geri dönmüş olması halinde, posta memurunun şerhini gösteren zarfın gerektiğinde ibraz edilmek üzere zamanaşımı süresince saklanması yeterli olup, ayrıca ikinci bir yazı gönderilmesine gerek bulunmamaktadır.

Ayrıca borçlunun ikamet ve işyeri mahallinin kullanılamaz durumda olduğunun tespiti halinde bu tür alacaklar için tebligat yoluna gidilmesi gerekmemektedir.

(7) Bu şekilde karşılık ayrılan/gider yazılan alacaklar, daha sonra tahsil edilmeleri halinde, tahsil edildikleri yılda gelir yazılacaktır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

MADDE 19- (1) 7440 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin yirmi altıncı fıkrasıyla aşağıdaki düzenleme yapılmıştır.

“(26) 6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş İlinde meydana gelen depremler nedeniyle Hazine ve Maliye Bakanlığınca 213 sayılı Kanunun 15 inci maddesi kapsamında mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde, depremlerde yıkılan veya ağır ya da orta hasarlı binalara ve ağır hasar görerek kullanılamaz duruma gelen taşıtlara ilişkin olup 6/2/2023 tarihinden önce tahakkuk eden ve bu Kanunun yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş bulunan emlak vergisi, taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı, çevre temizlik vergisi ve motorlu taşıtlar vergisi ile bu alacaklara ilişkin vergi cezası, gecikme faizi, gecikme zammı terkin edilir ve taşıtlar üzerinde 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre vergi dairelerince tatbik edilmiş hacizler kaldırılır. Bu hüküm, fıkra kapsamına giren taşıtlara 6/2/2023 tarihinden önce 2918 sayılı Kanunun 116 ncı maddesine göre verilen trafik idari para cezası ile 6001 sayılı Kanunun 30 uncu maddesine göre verilen idari para cezaları ve bu cezanın verilmesine ilişkin geçiş ücreti ile gecikme zammı alacakları için de uygulanır. Bu fıkranın uygulamasına ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenir.”

MADDE 20- (1) 7440 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin yirmi altıncı fıkrası kapsamına, 6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş İlinde meydana gelen depremler nedeniyle mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde ağır hasar görerek kullanılamaz duruma gelen, 18/2/1963 tarihli ve 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununun 5 inci maddesinin (I) ve (I/A) sayılı tarifesinde yer alan; otomobil, kaptıkaçtı, arazi taşıtları ve benzerleri ile motosikletler, aynı Kanunun 6 ncı maddesinin (II) sayılı tarifesinde yer alan; minibüs, panel van, motorlu karavan, otobüs ve benzeri, kamyonet, kamyon, çekici ve benzeri taşıtlar ile (IV) sayılı tarifesinde yer alan uçak ve helikopterler girmektedir.

(2) Ağır hasar görerek kullanılamaz duruma gelen taşıtlar ibaresi; deprem nedeniyle, ağır hasarlı hale gelerek kullanılamaz duruma gelen taşıtlar ile göçük altında kalarak enkaz kaldırma çalışmalarında bulunamayan veya kullanılamaz duruma gelerek bulunduğu yerden alınması/çıkarılması mümkün ya da ekonomik olmayan taşıtları ifade eder.

MADDE 21- (1) Kanunun 10 uncu maddesinin yirmi altıncı fıkrası hükmünden, bu fıkra kapsamına giren taşıtları adına kayıt ve tescil ettirmiş bulunan gerçek ve tüzel kişiler ile bunların mirası reddetmemiş mirasçıları yararlanabilir.

(2) Gerekli başvurular, mükellef veya mükellef adına veli, vasi, kanuni temsilciler ile konuya ilişkin olarak vekâletname ile tayin edilen vekiller tarafından yapılabilir.

MADDE 22- (1) Kapsama giren taşıtlara ilişkin olarak;

- 6/2/2023 tarihinden önce tahakkuk eden ve bu Kanunun yayımı tarihi olan 12/3/2023 itibarıyla ödenmemiş bulunan motorlu taşıtlar vergisi ve bu vergiye ilişkin vergi cezası, gecikme faizi, gecikme zammı,

- 6/2/2023 tarihinden önce 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 116 ncı maddesine göre verilen trafik idari para cezası, 6001 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğünün Hizmetleri Hakkında Kanunun 30 uncu maddesine göre verilen idari para cezaları ve bu cezanın verilmesine ilişkin geçiş ücreti ile bu alacaklara ilişkin fer'i alacaklar terkin edilir.

MADDE 23- (1) Söz konusu düzenlemeden yararlanabilmek amacıyla mükellefler tarafından, adlarına kayıt ve tescilli taşıtları için terkin talep formu (Ek 1) ve deprem nedeniyle ağır hasar görerek kullanılamaz duruma gelen taşıtlara dair ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından düzenlenen

belge ile mükellefiyetinin bulunduğu vergi dairesine başvuru yapılır.

MADDE 24- (1) Düzenlemeden faydalanmak üzere mükellefler tarafından yapılan başvuru üzerine; vergi dairesince terkin talep formu (Ek 1) ve ekinde yer alan belgeler kontrol edilir.

(2) Vergi dairesi müdürlüğü tarafından belgelerin doğruluğu kontrol edildikten sonra ilgili taşıttan dolayı motorlu taşıtlar vergisi mükellefiyeti bulunan gerçek veya tüzel kişilerin, fıkra kapsamında 6/2/2023 tarihinden önce tahakkuk eden ve bu Kanunun yayımı tarihi olan 12/3/2023 itibarıyla ödenmemiş bulunan, motorlu taşıtlar vergisi ile bu vergiye ilişkin vergi cezası, gecikme faizi, gecikme zammı ile 6/2/2023 tarihinden önce 2918 sayılı Kanunun 116 ncı maddesine göre verilen trafik idari para cezası ve 6001 sayılı Kanunun 30 uncu maddesine göre verilen idari para cezaları ve bu cezanın verilmesine ilişkin geçiş ücreti ile bu alacaklara ilişkin fer'i alacaklar terkin edilir, ayrıca varsa taşıt üzerinde 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre vergi dairelerince tatbik edilmiş hacizler kaldırılır ve yapılan işlem sonucundan mükellefe bilgi verilir.

Örnek 1: Deprem nedeniyle ağır hasar görerek kullanılamaz duruma gelen taşıtı bulunan mükellef (A), bu taşıta ilişkin 2023 yılı motorlu taşıtlar vergisinin ilk taksitini 12/3/2023 tarihinden önce ödemiş ancak ikinci taksiti vadesi gelmediği için ödememiştir. Mükellef (A)'nın düzenlemeden yararlanmak istemesi halinde, 2023 yılı motorlu taşıtlar vergisi borcunun ikinci dönem taksiti terkin edilecektir.

Örnek 2: Deprem nedeniyle, adına kayıt ve tescilli taşıtı Hatay ilinde ağır hasar görerek kullanılamaz duruma gelen mükellef (A)'nın hasar gören taşıta ilişkin motorlu taşıtlar vergisi mükellefiyeti Ankara Yeğenbey Vergi Dairesi Müdürlüğündedir.

Bahse konu taşıta ilişkin motorlu taşıtlar vergisi mükellefiyetinin Bakanlığımızca mücbir sebep hali ilan edilen yerler dışında olması düzenlemeden yararlanmaya engel teşkil etmediğinden, mükellef (A), söz konusu taşıta ilişkin terkin talep formu (Ek 1) ve ağır hasar görerek kullanılamaz duruma geldiğine dair belge ile birlikte ilgili vergi dairesine başvuru yapması halinde düzenlemeden yararlanabilecektir.

Örnek 3: Adına kayıt ve tescilli taşıtı deprem nedeniyle kullanılamaz duruma gelerek bulunduğu yerden çıkarılamayan mükellef (A) ile göçük altında kalan taşıtı enkaz kaldırma çalışmaları sırasında bulunamayan mükellef (B), bu duruma dair ilgili kurum ve kuruluştan alınan ispat edici belge ile vergi dairesi müdürlüğüne başvuru yapmaları halinde düzenlemeden

yararlanabileceklerdir.

MADDE 25- (1) 7440 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin yirmi altıncı fıkrası kapsamına, 6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş İlinde meydana gelen depremler nedeniyle mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde depremlerde yıkılan veya ağır ya da orta hasarlı binalar girmektedir.

MADDE 26- (1) Kanunun 10 uncu maddesinin yirmi altıncı fıkrası kapsamına, 6/2/2023 tarihinden önce tahakkuk eden ve 7440 sayılı Kanunun yayımı tarihi olan 12/3/2023 tarihi itibarıyla ödenmemiş bulunan emlak vergisi, taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı ve çevre temizlik vergisi ile bu alacaklara ilişkin vergi cezası, gecikme faizi ve gecikme zammı girmektedir.

MADDE 27- (1) Kanunun 10 uncu maddesinin yirmi altıncı fıkrası kapsamında yer alan binalara ilişkin 2023 yılı ve önceki yıllar için 6/2/2023 tarihinden önce tahakkuk eden ve 7440 sayılı Kanunun yayımı tarihi olan 12/3/2023 itibarıyla ödenmemiş bulunan emlak vergisi, taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı ve işyeri ve diğer şekilde kullanılan binalara ait çevre temizlik vergisi ile bu alacaklara ilişkin vergi cezası, gecikme faizi ve gecikme zammı ilgili belediyelerce terkin edilir.

(2) Konutlara ilişkin olarak belediyeler veya büyükşehir belediyesi bulunan yerlerde su ve kanalizasyon idareleri tarafından 6/2/2023 tarihinden önce düzenlenen su faturalarında ayrıca gösterilmek suretiyle tahakkuk eden ve 7440 sayılı Kanunun yayımı tarihi olan 12/3/2023 itibarıyla ödenmemiş bulunan çevre temizlik vergisi ile bu vergiye ilişkin gecikme zammı ise belediyeler veya ilgili su ve kanalizasyon idareleri tarafından terkin edilir.

(3) Belediyeler veya su ve kanalizasyon idareleri, belediyelerin imar birimlerinin kayıtlarında bulunan bilgi ve belgelerden faydalanmak suretiyle başvuru aranmaksızın, emlak vergisi, taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı ile çevre temizlik vergisine ilişkin terkin işlemini gerçekleştirirler. Söz konusu idareler, gerek duymaları halinde ilgili kurumlardan da bilgi talep edebilirler.

Örnek 1: Meydana gelen depremler nedeniyle Adıyaman Belediyesi sınırlarında bulunan bir meskenin orta hasarlı olduğu tespit edilmiştir. Söz konusu meskenin maliki (A) adına, 2023 yılına ilişkin Mart, Nisan, Mayıs aylarında ödenmesi gereken bina vergisi birinci taksiti 300 TL, taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı 30 TL; Kasım ayında ödenmesi gereken bina vergisi

ikinci taksiti 300 TL, taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı 30 TL olarak Ocak ayı başında yıllık olarak tahakkuk etmiş olup, 12/3/2023 tarihi itibarıyla ödenmemiştir. 6/2/2023 tarihinden önce tahakkuk eden 600 TL tutarındaki bina vergisi ile 60 TL tutarındaki taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payının tamamı ilgili belediye tarafından başvuru aranmaksızın terkin edilecektir.

Örnek 2: Meydana gelen depremler nedeniyle Hatay İli, Defne Belediyesi sınırlarında bulunan bir işyerinin yıkıldığı tespit edilmiştir. Söz konusu işyerinin maliki (B) adına tahakkuk eden 2022 yılına ilişkin bina vergisi ve taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı ile kiracısı (C) adına tahakkuk eden 2021 ve 2022 yıllarına ilişkin işyerine ait çevre temizlik vergisi, 12/3/2023 tarihi itibarıyla ödenmemiştir. Söz konusu katkı payı ve vergiler ile bu alacaklara ilişkin gecikme zamları ilgili belediye tarafından başvuru aranmaksızın terkin edilecektir.

Örnek 3: Meydana gelen depremler nedeniyle Kahramanmaraş İli, Göksun Belediyesi sınırlarında bulunan bir meskenin ağır hasarlı olduğu tespit edilmiştir. Söz konusu meskenin kiracısı (D) adına Kahramanmaraş Su ve Kanalizasyon İdaresi tarafından 1/2/2023 tarihinde düzenlenen su faturasının son ödeme tarihi 14/2/2023 olarak belirlenmiş olup, 12/3/2023 tarihi itibarıyla ödenmemiştir. Söz konusu su faturasında ayrıca gösterilmek suretiyle 6/2/2023 tarihinden önce tahakkuk eden çevre temizlik vergisi, ilgili su ve kanalizasyon idaresince başvuru aranmaksızın terkin edilecektir.

MADDE 28- (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 29- (1) Bu Tebliğ hükümlerini Hazine ve Maliye Bakanı yürütür.

Eki için tıklayınız.